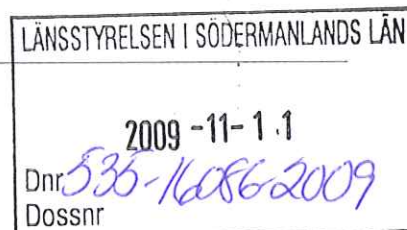

Tall Annette

Från: Gunilla Björklund [ordochbild.gunilla@telia.com]
Skickat: den 11 november 2009 18:23
Till: Länsstyrelsen i Södermanlands län
Ämne: Vattenfråga

Bifogade filer: Träskaten karta.pdf; ATT00001.htm; Träskaten flygfoto.pdf; ATT00002.htm

Hej

Jag bor i Eklången, vid sjön Eklången. Eklången är en trivsamt by med god stämning o grannsämja.

Men det finns en viktig fråga som har och säkert kommer att förorsaka tvister o osämja.

Problemet är att vattnet i sjön har sjunkit avsevärt den senaste 4, kanske 5 åren. Flytbryggor stupar brant ner och den lilla avbalkning för småbarnsbad, vid den allmänna badplatsen, existerar knappt längre. Ja, det finns många förtretligheter och bevis för att nåt viktigt har hänt. Det strandnära djurlivet påverkas säkerligen också.

En del (bönder med åker- o betsmark) hävdar att det bara är en naturlig variation. Andra (som bott här hela sitt liv) hävdar att det under en mannaålder aldrig varit såsom det nu är.

OCH en del hävdar att den sänkta vattennivån är en följd av att någon grävt en ny kanal till Stämån (från sjön Träskaten), som avvattnar Eklången. Och att det är olagligt förfarande.

Jag är benägen att tro de senaste efter att ha varit in på Eniro och tittat. Bifogar två bilder.

På kartbilden (som stämmer överens med Lantmäteriets "Gröna karta") ser man den gamla sträckningen av Stämån (söder om udden) och på flygfotot ser man det nya grävda tillloppet (norr om udden).

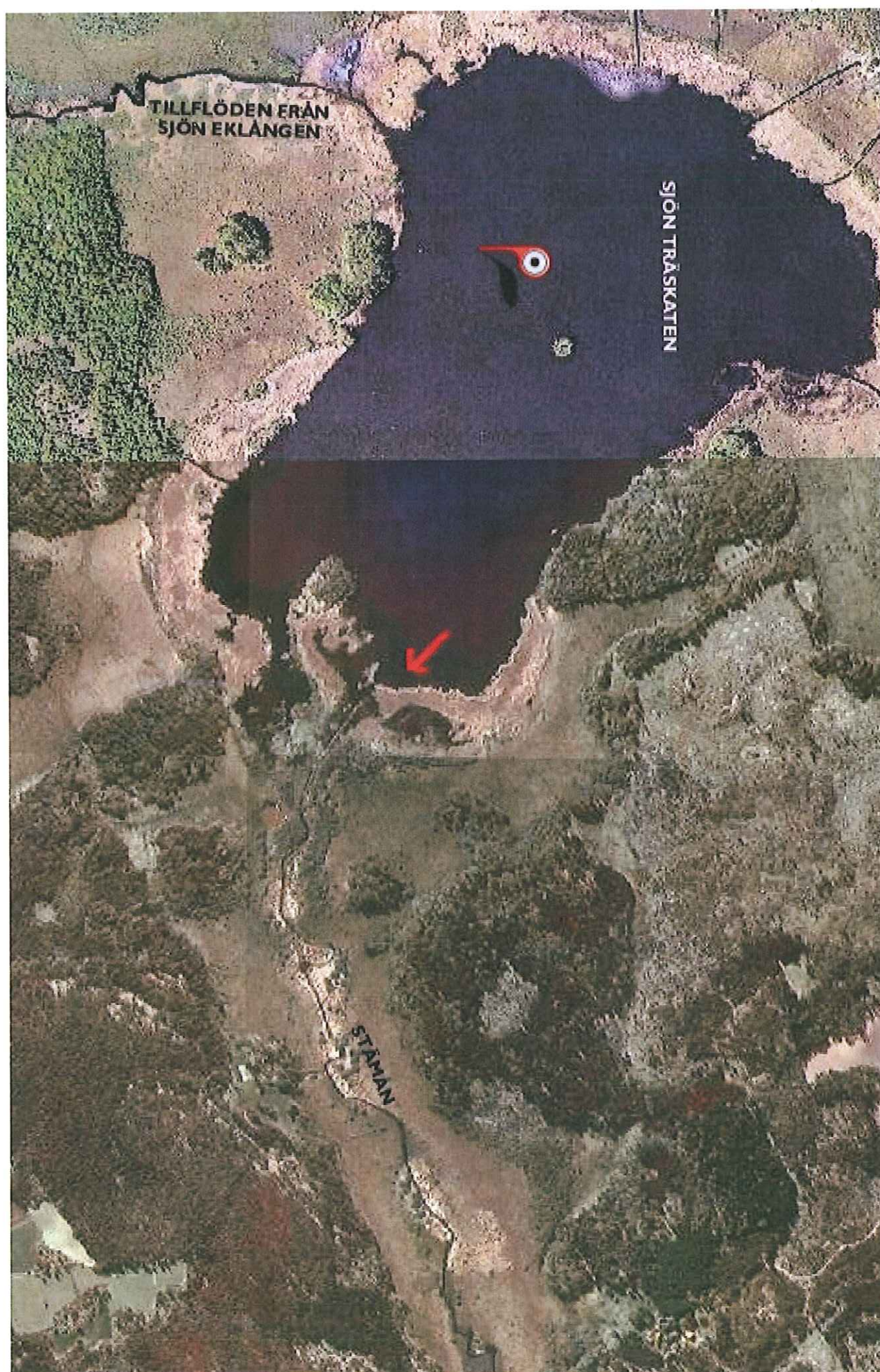
Hur handskas man med en dylik fråga? Hur reder man ut vad som är rätt o riktigt och hur räddar man sjön Eklången för fortsatt påverkan. Jag har själv ingen strandtomt, men är angelägen om att sjö och natur tas om hand på ett sätt som bevarar vår sköna natur för framtiden.

Men vänlig hälsning och hopp om svar
 Gunilla

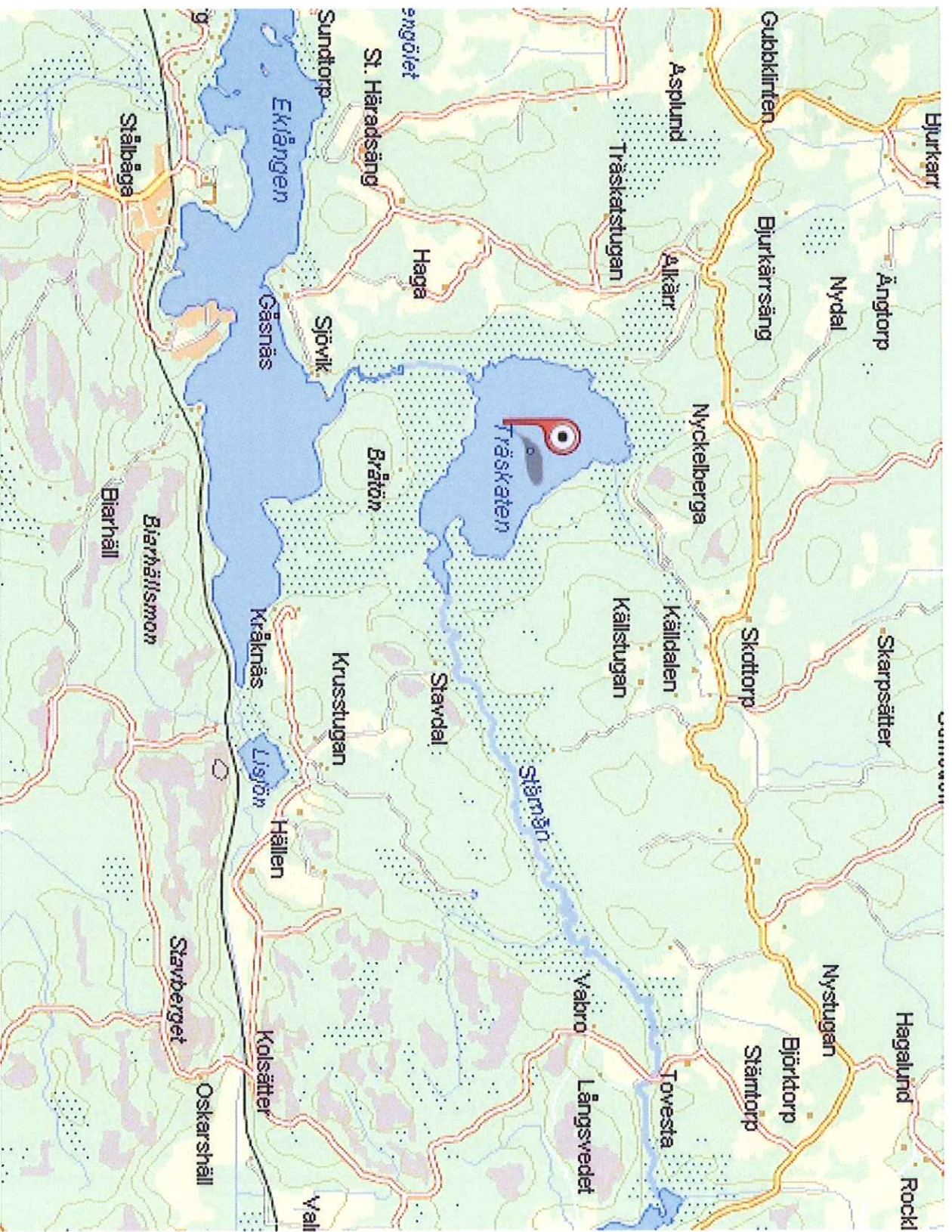
Gunilla Björklund
 Grindstugan, Eklången
 640 43 Ärla
 Tfn 016-742 41
 Mob 070-0708963370

ordochbild.gunilla@telia.com

Karin Södergren

Från: Rune van den Brink
Skickat: den 16 juli 2008 10:30
Till: Karin Södergren
Ämne: VB:

Från: Brittmarie Fällgren
Skickat: den 16 juli 2008 10:20
Till: Rune van den Brink
Kopia: Jan-Olof Skantz
Ämne: SV:

Nja, det tycker jag inte att folket borde misstänka om de har kunskap om att de olika kartskalorna. Kartan är en förenklad beskrivning av verkligheten och den topografiska kartan är mer förenklad i förhållande till verkligheten än fastighetskartan! Topon måste generaliseras/förenklas för kunna visa all information i den skalan, och då tar man bort brytpunkter och rättar upp strandlinjer och då händer det att en vik eller liten sjö försvinner. Ibland måste tom läget ändras för att kunna visas! Men som en gammal lantmätare ska ha sagt "stämmer inte kartan och verkligheten, så är det kartan som gäller".

trevlig sommar (kartorna är från samma år 2004)
 Brittmarie

Från: Rune van den Brink
Skickat: den 16 juli 2008 09:50
Till: Jan-Olof Skantz; Brittmarie Fällgren
Kopia: Björn Holm
Ämne:

Hej på er!

Ett fynd i kartogisvärlden. Jämför utloppet för sjön Träskaten (uppströms Länna bruk, Strängnäs kn) i de två bilderna. Skillnaden kan bidra till att folket vid sjön misstänker att ett olagligt sjösänkingsförtetag ägt rum. Hur gammal är 1:50 000 kartan resp 1:10 000??

/Rune och Karin

Vi kan inte utesluta att det rör sig om en ren kartteknisk orsak till att Stämans läge visas på det sätt det gör i olika kartversioner.

Magnus Olsson
Gåsnäs
640 43 Ärla

Rapport från tillsynsbesök den 15 juli 2008 vid Eklången-Träskaten-Stämån-Mörtsjön

Länsstyrelsen, undertecknad handläggare för vattenverksamheter, Karin Södergren samt naturvårdshandläggare Rune van den Brink besökte förra tisdagen området kring Stämån samt sjöarna Eklången, Träskaten samt Mörtsjön. Vi har märkt ut vilka platser som besöktes. Under vårt besök vid Eklången träffade vi familjen Arnkvist vid Sjövik som ligger granne med Gåsnäs. Jens Arnkvist berättade att han varit med om en båtfärd upp genom en "kanal" som skulle förbinda Träskaten med Stämån på något sätt som inte förut funnits, frågan ställdes om vilken vik man utgått ifrån. På vårt medhavda kartmaterial som var något bristfälligt, pekades ut en vik i Träskatens nordöstra del som är utflödesområde för vatten från Källdalen. Vi åkte därför dit för att se om något var gjort där nyligen. Inget kunde märkas och lokalt boende som vi påträffade kunde bekräfta att de inte sett något nyligen muddrat inom den delen av sjön.

Innan avfärd kontrollerades Mörtsjöns nivå genom avläsning av pegeln under den bro där dammluckan sitter vid Länna bruk. Pegelavläsningen var svår pga av vågsvallet. En bild av pegeln vid dammen visar dock att det kan ha varit ca 50 cm under pegelskalans överkant vid tillfället. Järnkrampan som är märke för dämningens gräns besöktes inte denna gång. Den ligger på motsatta sidan av sjön och det tarvas en båt för att nå den. Eftersom jag varit där en gång tillsammans med Axel von Stockenström så räcker det med att konstatera detta vattenstånd vid pegeln. Det finns som bekant inte någon sänkningsgräns angiven för Mörtsjön. På bilder från besök vid berghällen i Mörtsjön vid dämningens märke, framgår att det fattades ca "en fingerlängd" från dämningens gräns den gången (vid besöket 2006). Samtidigt tagna bilder från pegeln vid Mörtsjöns utlopp visar ungefär samma nivå som avlästes i tisdags då Rune van den Brink och undertecknad var där. Alltså ligger nivån i Mörtsjön på en rimlig nivå med tanke på att det ska finnas en viss marginal till den dämningens gräns som gäller enligt hävd.

Stämån har dokumenterats väl i samband med en utredning om rensning 1955. Regleringsföretaget benämns Mörtsjön-Träskaten-Eklången i Länna, Dunker och Ärla socknar. Spånga å ingår med en längd av 700 meter. Stämån har en längd av 4300 meter. En utredning gjord av dåvarande lantbruksingenjören Martin Lingström ger en god beskrivning av sjö- och å-systemets förutsättningar och vattenståndsuppgifter. Kopior bifogas.

Möjliga orsaker till de återkommande problemen med låga vattenstånd i Eklången-Träskaten kan mycket väl vara dålig tillrinning från andra högre upp belägna vattensystem exempelvis från Ältaren-Vårsjön inom Björndammen samt från andra delar

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
611 86 NYKÖPING	Stora torget 13	0155 26 40 00 växel	0155 - 26 71 25	lansstyrelsen@d.lst.se
Organisationsnr	PlusGiro	Bankgiro	Internet	
202100-2262	35174-2	5051-8653	www.d.lst.se	

Datum

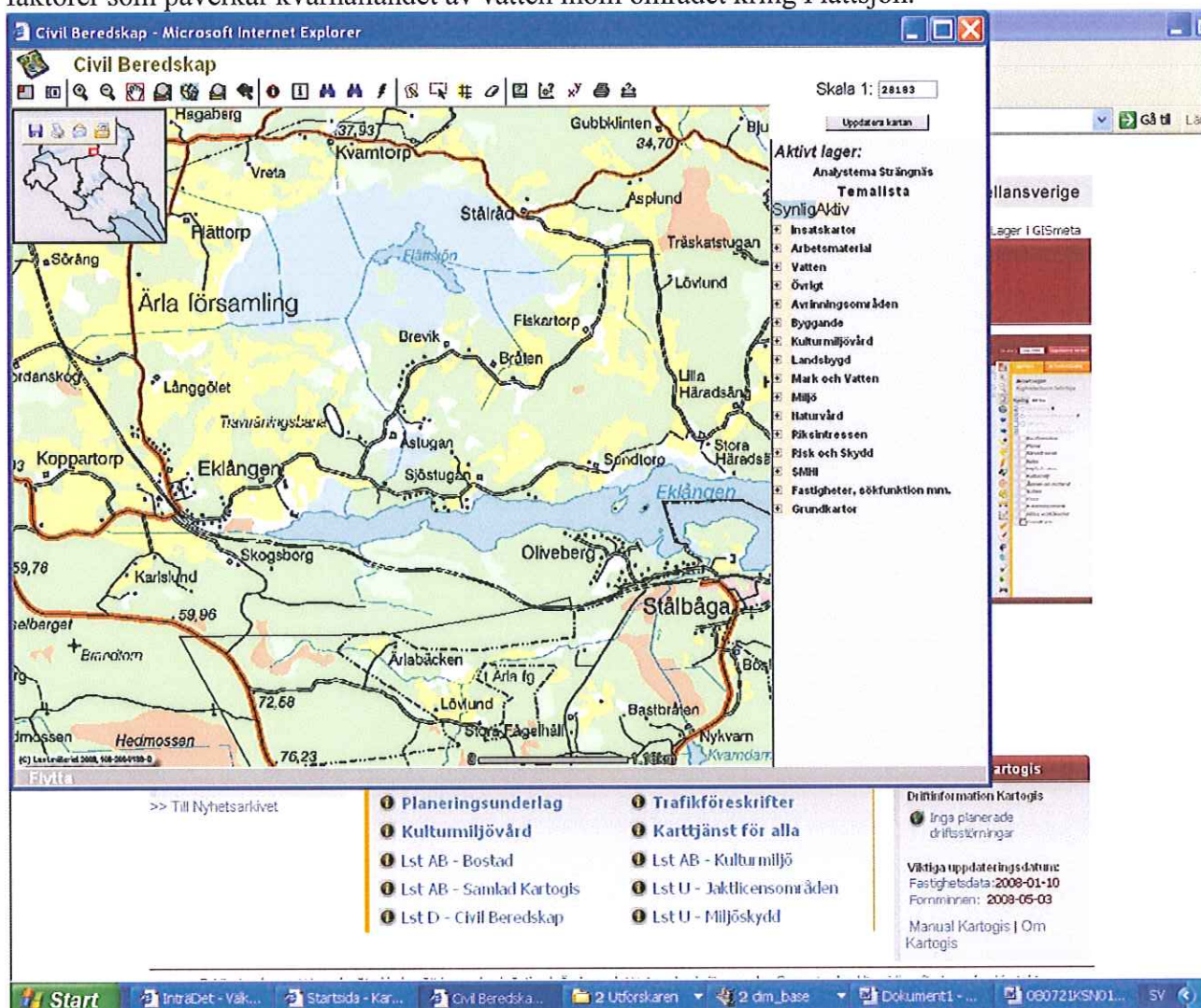
Dnr

2008-07-21

535-9399-2008

som i likhet med detta har blivit dämt av bäver. Ett annat område, väl synligt från Rv 55 är Valnaren som påverkats av bäver och blivit ett nytt våtmarksområde inom Länna Bruk, där det bitvis förut var åkermark ända fram till 1980-talet.

Tillrinningen från områdena norr om Eklången påverkas troligen också av sämre avrinningsförhållanden på senare årtionden. Flättsjön är en grund sjö med tilltagande igenväxning som inte kan antas bidra med särskilt stor avrinning under sommarhalvåret särskilt under de begränsade nederbördsförhållanden som rådde exempelvis i fjol och som vanligtvis råder och där vegetation som tar upp vatten i allt ökad grad. Avdunstning från grunda uppvärmda våtmarks/- och sjötytor betyder mycket för att minska på avrinningen under sommarhalvåret. Bäverpåverkan samt våtmarksbyggnader är dessutom faktorer som påverkar kvarhållandet av vatten inom området kring Flättsjön.

Kartan visar Flättsjön med omgivningar samt västra delen av Eklången med Stålboga där utloppet från Ältaren-Vårsjön-systemet mynnar.

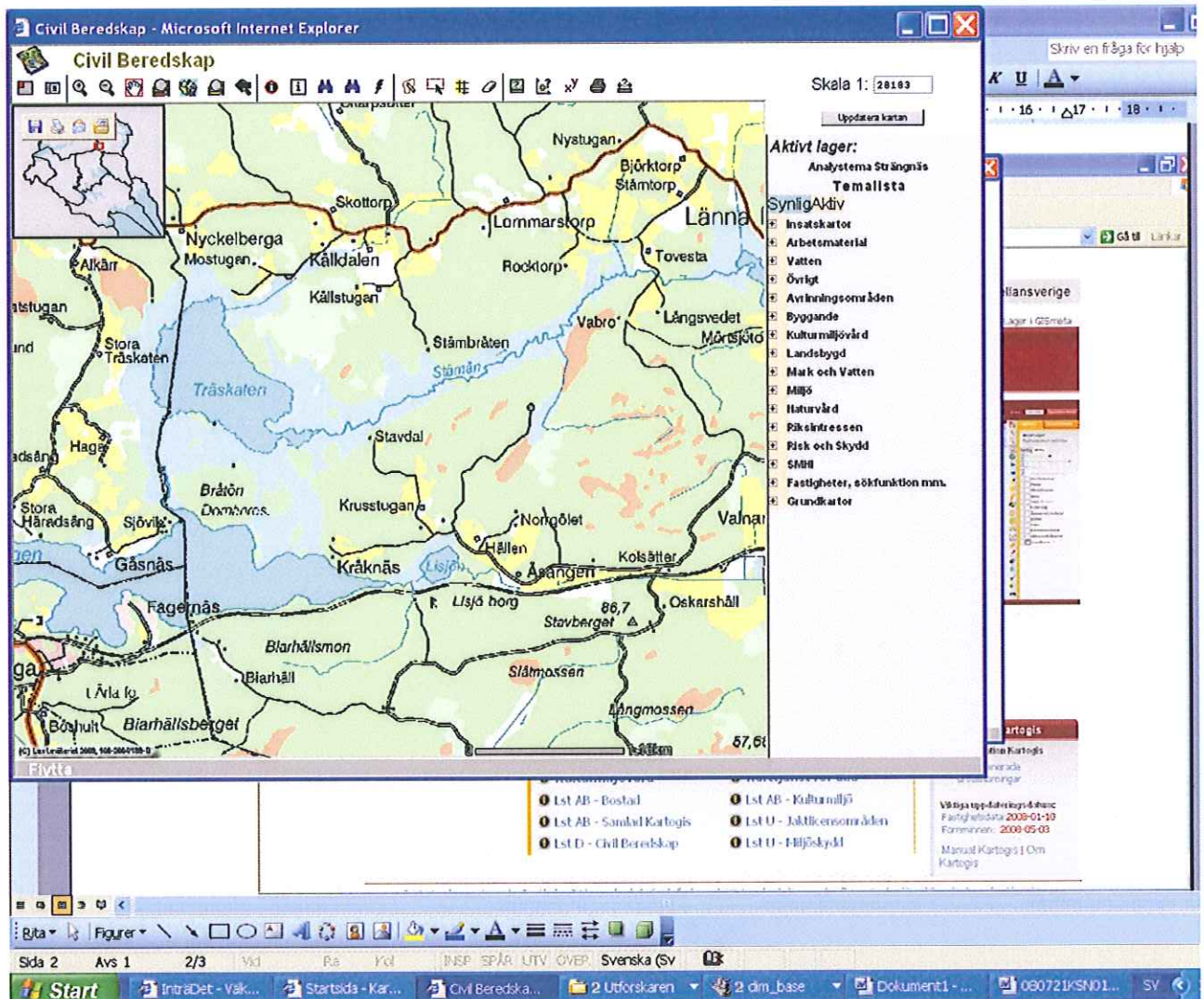

Datum

Dnr

2008-07-21

535-9399-2008

Valnarens utlopp går via Lisjön med utlopp invid Kråknäs i östra delen av Eklången. Stämåns västra delar är intressanta att studera.

På ovanstående kartbild ur Kart-OGIS(länsstyrelsens digitala kartmaterial) ges skenet av att utloppet från Träskaten går via en vik i sydligare läge än i verkligheten. Det riktiga är dock en sedan länge existerande åförbindelse som framgår av moderna satellit/flygbilder och den har funnits sedan 1950-talet. Enligt utsagor från folk i bygden som vi träffade vid vårt besök, så har Stämån rensats för ca 25-30 år sedan. Om det nu nyligen har skett en muddring för att öka framkomligheten per båt, visste man inget om. Vi kan genom våra iakttagelser själva bekräfta att den huvudsakliga delen av Stämåns drygt 4 km långa sträcka inte rensats under senare decennier. Tecknen på orördhet gör att länsstyrelsen bedömer det som uteslutet att avbördningen ökas genom åtgärder i ån. För jämförelse av de olika kartversionerna för beskrivning av Stämåns början i Träskaten kan nedanstående kartbilder/flygbilder studeras:

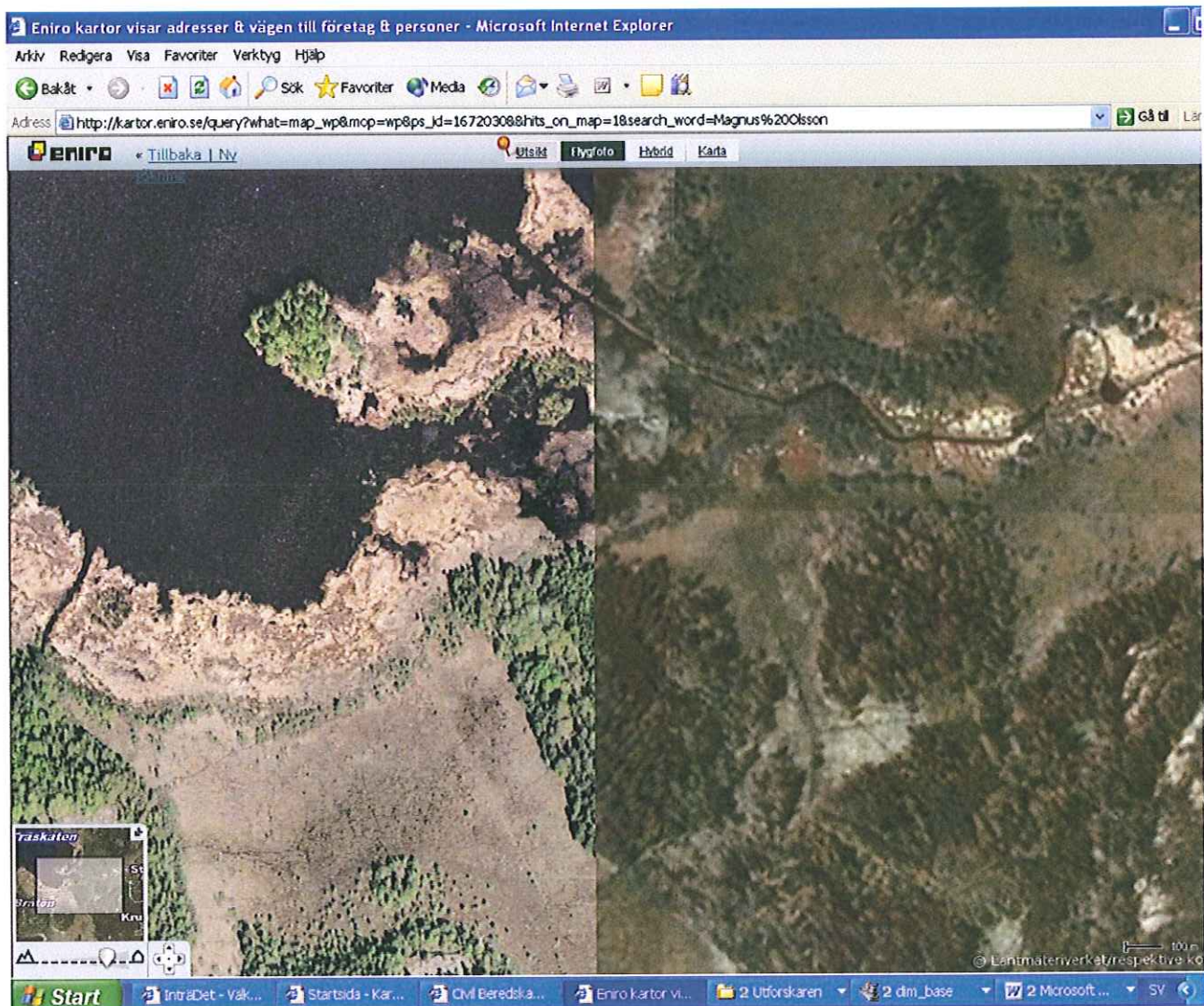

Datum

Dnr

2008-07-21

535-9399-2008

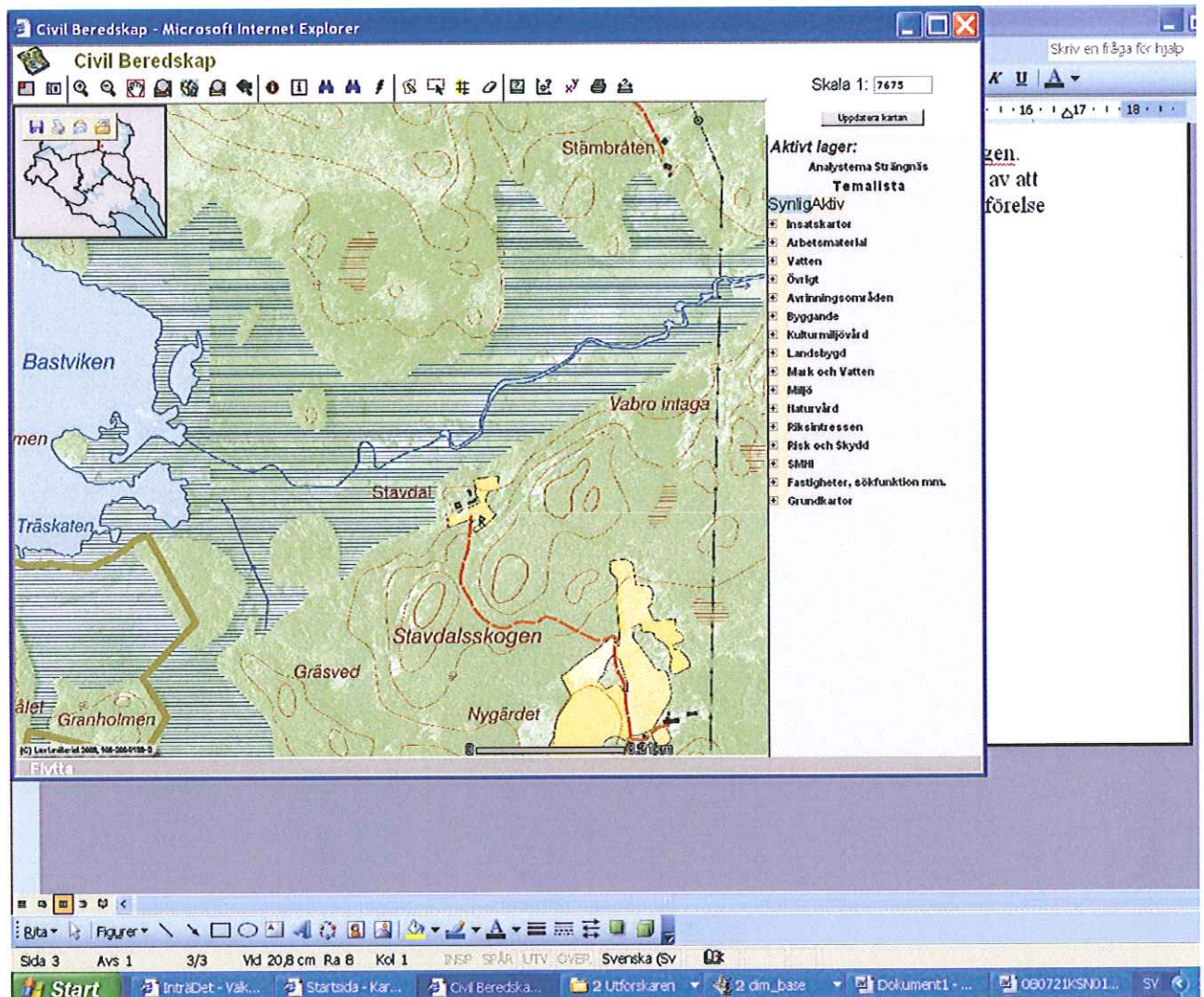

Datum

Dnr

2008-07-21

535-9399-2008

Äldre kartmaterial från 1950-talets rensningsarbeten ger bekräftelse på att denna rätning gjorts tidigare.

SAMMANFATTNING

Inget har framkommit som belägger att någon muddring som har att göra med avbördningsförhållanden via Stämån kan ha utförts på senare tid. Möjligen kan det ha gjorts muddringar i anslutning till åns inlopp från Träskaten och en bit nedströms. Påståenden om en nyupptäckt kanal måste dock få en närmare belysning. Länsstyrelsen vill gärna nya upplysningar och en mer preciserad lägesuppgift. Har Ni upplysningar att ge så kan dessa lämnas till enhetschef Greger Nordlöf 0155- 26 41 60 eller skriftligen Länsstyrelsen, Naturvårdsenheten , 611 86 Nyköping. Ange diarienummer 9399-2008.

Med vänliga hälsningar

Karin Södergren

**Kommunen vill
slippa tuffare
städskrav i skolan**

ESKILSTUNA | Arbetsmiljöverket vill ha städning i alla skollokaler varje dag. Kommunen tycker att dagens upplägg är utan anmärkning och protesterar. Motiveringen är att mer omfattande rutiner saknar betydelse för ohälsa och olycksfall.

Arbetsmiljöverket har vid tre tillfällen gjort inspektion i Eskilstuna och myndigheten anser att det finns tre kvarvarande brister, varav två odiskutabla, årlig städning samt rengöring av gardiner och textilier.

– Här håller vi med helt och hållet och har hittat bra lösningar. Däremot är kravet på daglig städning alldeles för tufft och det anser även flera av landets övriga kommuner. Vi har en mycket bra varannandagsstädning med kompletterande daglig där det behövs. Vi har inga klagomål och det finns varken vetenskapligt eller i beprövad erfarenhet stöd för att städning varje dag skulle göra någon skillnad, säger Per-Erik Norelius. Han är tjänsteman på ekonomienheten vid barn- och utbildningsnämnden.

SÖRMALAND | Bävran kan ha inverkan på den låga vattennivån i sjön Eklången. Fördämningar har skapat en ny, 100 hektar stor, våtmark väster om riksväg 55 vid Byringe station, cirka en och en halv kilometer söder om Länna bruk.

Eskilstuna-Kuriren berättade i lördagens tidning att vattennivån i Eklången sjunkit under flera år. Nu är vattenståndet extremt lågt – 1,20 meter under det normala. Den privata kraftstationen vid Länna bruk har avskrivits som boven i dramat, bland annat av länsstyrelsen som utrett frågan.

Bävrar ordnade våtmark

– Men den nya våtmarken kan ha betydelse för att Eklången avvattnas, säger Karin Södergren som handlägger vattenfrågor på länsstyrelsen.

Bävrar en förklaring till lågt vatten i Eklången

ningen till Eklången, dels ökar vattenavdunstningen en torr sommar som den vi haft i år.

– Grunda sjösystem drabbas extra hårt, det blir en ond cirkel, säger Karin Södergren.

Det är tveksamt om några åtgärder kommer att sättas in.

– Det är knappast något som länsstyrelsen har på agendan. Vi arbetar med tillsyn av att befintliga lagar och regler följs. Och vi kan ju inte förelägga en bäver.

Positivt för naturen

Karin Södergren menar också att våtmarken skapar positiva naturvärden, samtidigt som den kan ha negativa effekter på andra områden.

– Det finns en risk att riksväg 55 undermineras, säger Karin Södergren. Om det är så har Vägverket anledning att höra av sig.

Eklången ingår i ett sjösystem som berör kommunerna

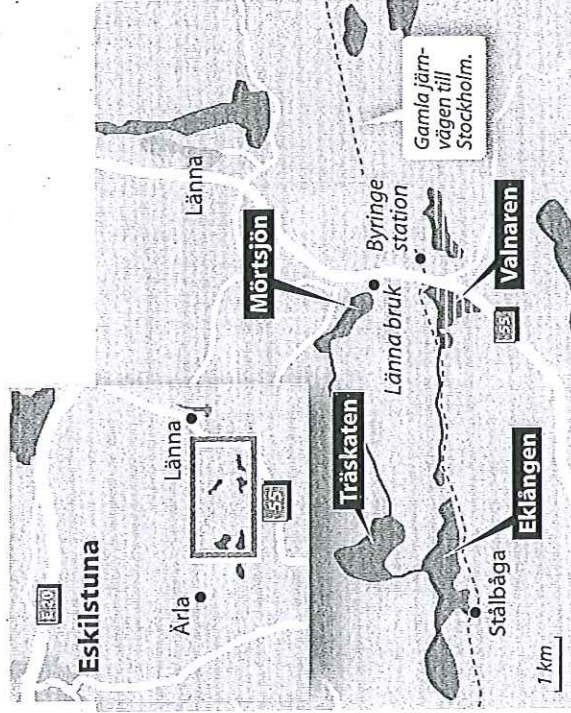
Strängnäs, Flen och Eskilstuna. För Strängnäs och Flen i länsstyrelsen ansvar för vattenövervakningen. I Eskilstuna tog kommunen över tillsyn för två år sedan.

Ingen utredning planerad
Att utreda hur olika faktorer påverkar sjösystemet är i nuläget inte aktuellt i dag – varken för länsstyrelsen eller kommunerna.

– Men det är möjligt att vi måste göra det, och i så fall tillsammans med länsstyrelsen, säger Kjell Westerberg, miljöinspektör i Eskilstuna med vattenövervakning och ansvarsområde.

Marie Österman
marie.osterman@kuriren.se
016 - 15 61 66

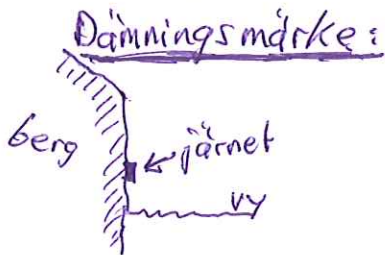

EK-GRAFIK

Valnaren invid 55:an bestod tidigare huvudsakligen av ängs- och åkermark. Det har funnits tankar på att aktivt anlägga en våtmark i området. Nu tillkom den utan mänsklig inblandning genom bävrarnas försorg.

Hur stor inverkan våtmarken har på Eklången och Träskåten är osäkert. Dels påverkar bävrarnas fördämningar tillrin-

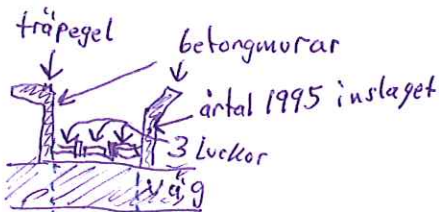
BESIKTNING 2003-08-22närvarande
Axel von Stockenström/fästig heläg.
Björn Holm Länsstyrelsen

Dämningsmärke: vågrätt järn h. ~3cm L. ~10cm inslaget i lodrätt berg
~1m från bergets ytterhörn. Bergparti, åtkomligt bara
från båt. Lodrätt berg h. några m + brant även högre upp.
årtalet 1887 instaurat i järnet 1887 (ej helt tydligt)
men syns

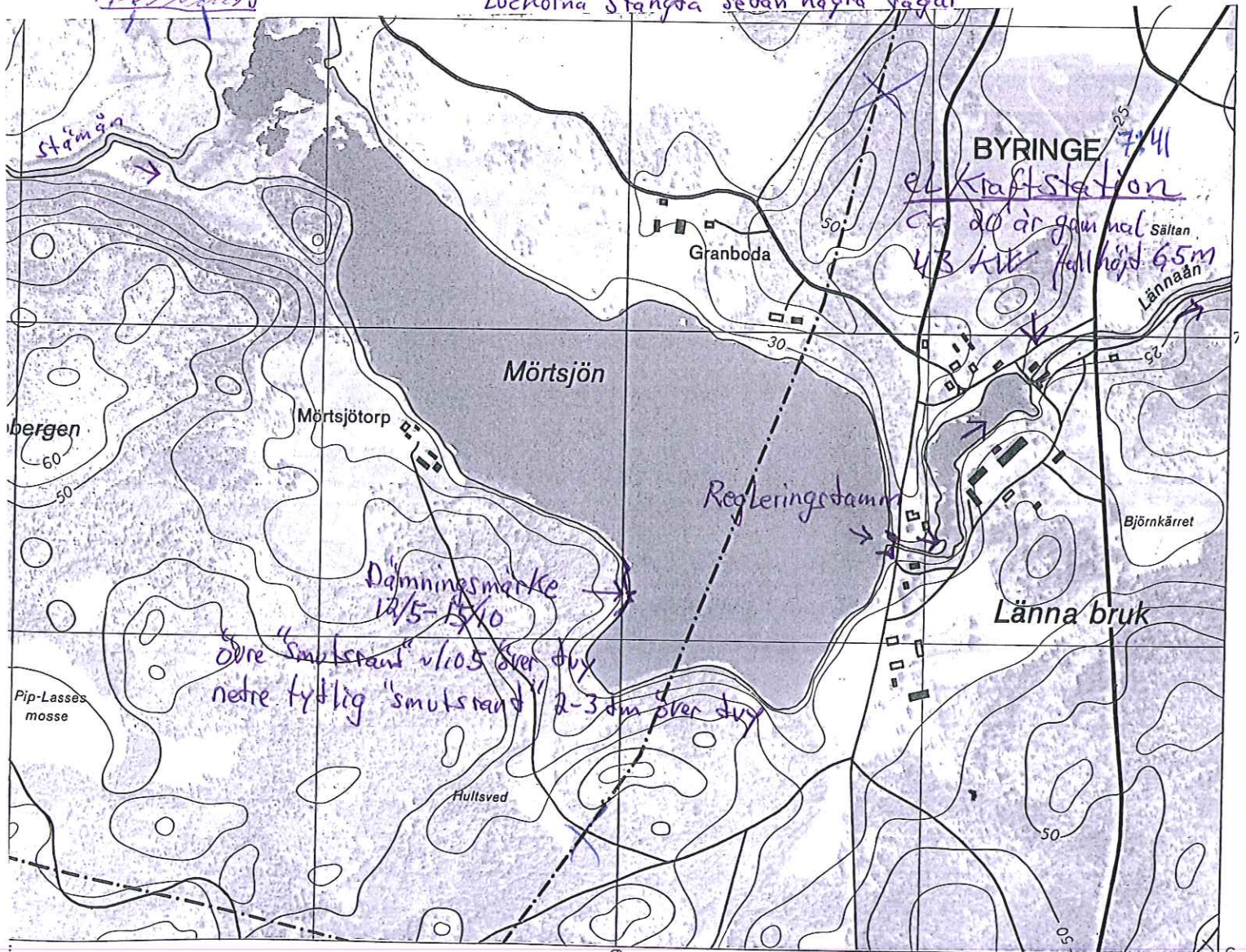
Dagens vattennivå är ~23 cm under järnets underkant.
Järnet är dämningsgräns 12/5-15/10, ~25 cm under öik & öik enl. Martin Lingsjö
antingen häradsdom eller i varl fall gammal hävd.
(Häradsdom är ej återfunnen)

Regleringsdammi:

Träpegel 1m hög 0.50 = +medelvattenstånd/
+sommar dämningsgräns enl. von S.
0.57 = sommar dämningsgräns enl. BjH
avlästen ~0.32 + 0.25 (v under dg) = 0.57 ~

Dy ~1.20 över dammträskel betongbt. + trälagen stölbalk
Dämningsgräns sommar 12/5-15/10 ~91 cm under betongmurens ök
vid inbygget årtal 1995 (dy 1.16 under)
Luckorna stängda sedan några dagar.

Till Intressenter rensningsföretaget Mörtsjön-

Treskatan - Eklången i Länna, Dunker och Ärla socknar.

Den snörika vintern och regniga sommaren 1977 med stora nederbördsmängder för våra sjöar att ta emot och avvattna, har visat att avrinningen genom Stämmån inte fungerar tillfredställande. Vattenståndet i sjöarna Treskatan, Eklången och Flättsjön har hela våren och sommaren varit onormalt högt, på sina håll (1/2 m) högre än vad som bedöms vara normalt. Detta ha medfört att vissa arealer blivit sent sådda eller ej kunnat utnyttjas under skördeåret, ängs- och skogsmarker blir gradvis försumpade om förhållandena icke rättas till. Åtgärder för en rensning av Stämmån bedöms som synnerligen aktuell.

Projektering på en upprensning av Stämmån finns utförd enligt gamla kartor från åren 1952-1955 av Statens Lantbruksingenjör Martin Lingström. En rensning av den nedre delen av ån med grävmaskin verkställdes också vid den tiden. En värdering längd upprättad 1955 för uttaxering av kostnaderna finns även på företaget. Det vore en fördel om företaget kunde arbeta efter denna längd, då en omtaxering är belagd med en betydande kostnadsfördyring och medför en försening av arbetets utförande.

För att rekonstruera det gamla rensningsföretaget nr 882 år 1955 Mörtsjön - Treskatan - Eklången samt besluta om eventuella åtgärder kallas ni såsom ägare till fastigheten -na
Med andelsprocenten: Till sammanträde i
Filadelfialokalen Eklångens station
Lördagen den 15 oktober kl. 10⁰⁰. 1977

Styrelsen för Flättsjöns sänkningsföretag.